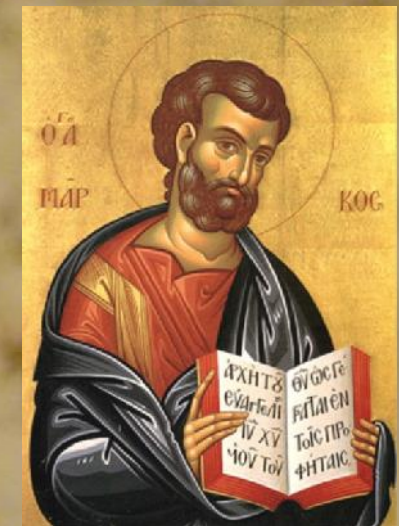
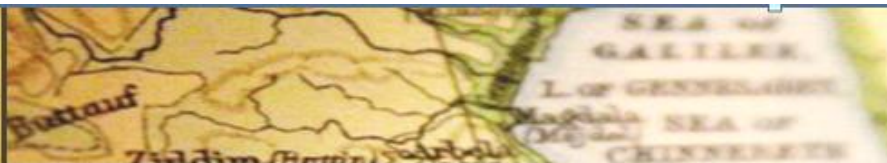
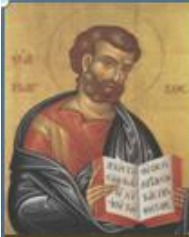

Markus' verhaal
de nieuwe Exodus
in Jezus

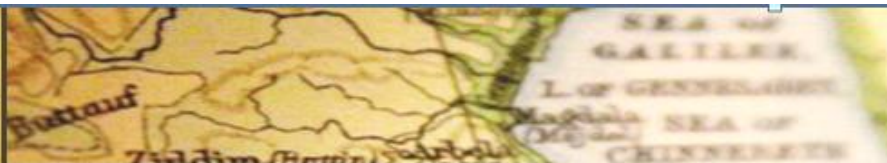
Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Inleidende opmerkingen

Markus, het kneusje onder de evangeliën

Eeuwenlang verwaarloosd

- ❖ Nauwelijks citaten in teksten uit de eerste 2 eeuwen, vanaf de 3^e eeuw nog ½ minder...
- ❖ Victor van Antiochië, kon in de 5^e eeuw geen enkel commentaar op Markus vinden
- ❖ Oudste bewaarde commentaar op Markus dateert uit ± 7^e eeuw
- ❖ Augustinus in de 4^e eeuw, beschouwt Markus als een verkorte versie van Mattheüs
- ❖ Latere overschrijvers corrigeren Markus' tekst geregeld naar Mattheüs
- ❖ **Algemeen erkend als het vroegste evangelie doorheen de geschiedenis**
- ❖ Overleeft wellicht omdat het beschouwd wordt als nauwste verwant met Petrus' memoires
- ❖ Geen rol van betekenis ondanks het hevig debat rond Petrus' prioriteit onder de apostelen
- ❖ Hernieuwde interesse in de 19^e eeuw omwille van zijn ouderdom & eenvoud (authentiek)

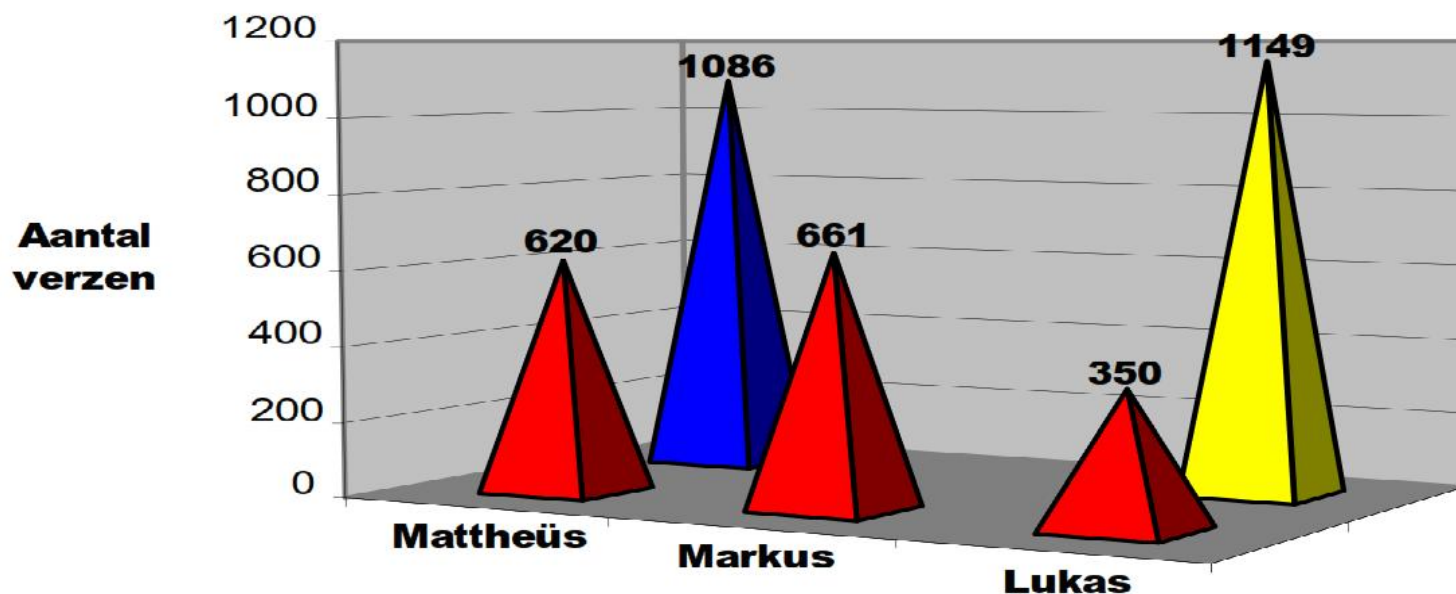
Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Inleidende opmerkingen

Markus, het kneusje onder de evangeliën

Waarom luisteren naar Markus?

- ❖ Wie Mattheüs bezit, heeft **92%** van Markus al in handen...

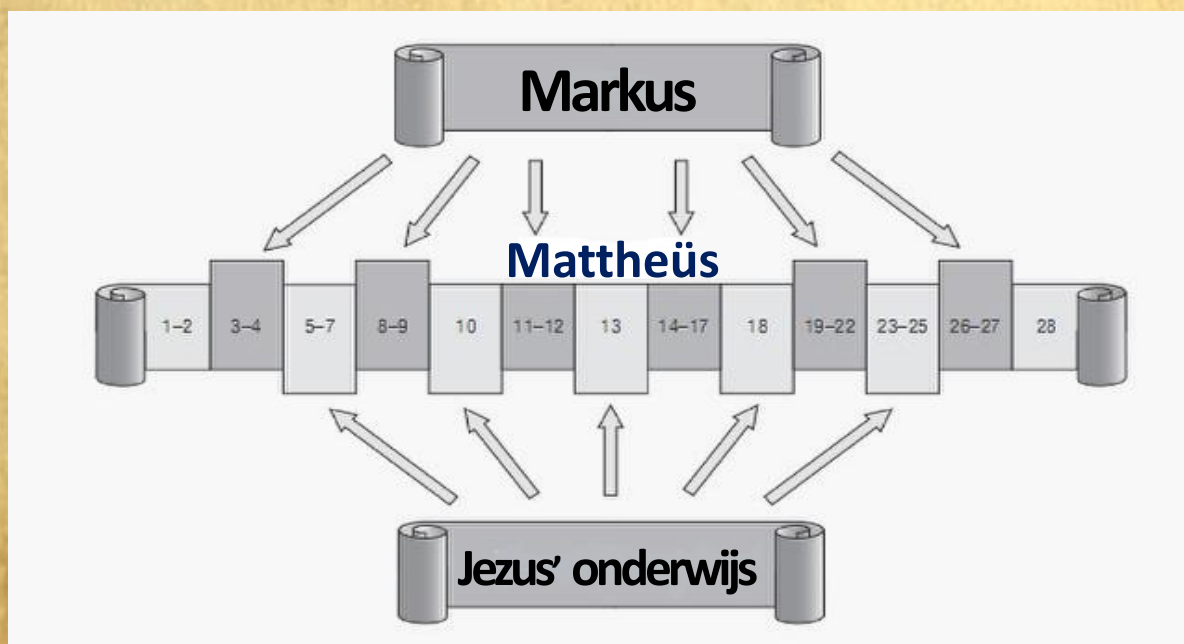
Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Inleidende opmerkingen

Markus, het kneusje onder de evangeliën

Waarom luisteren naar Markus?

- ❖ Wie Mattheüs bezit, heeft **92%** van Markus al in handen...
- ❖ Geslachtsregister, geboortegeschiedenis, OT aanhalingen, overzichtelijk, Bergrede

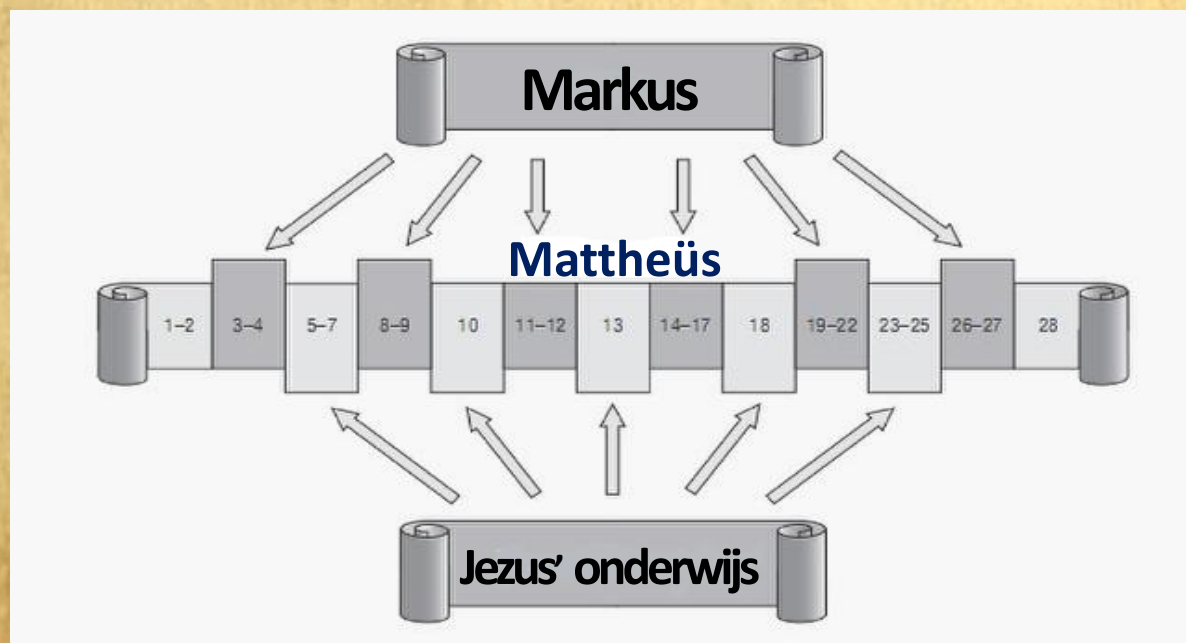
Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Inleidende opmerkingen

Markus, het kneusje onder de evangeliën

Waarom luisteren naar Markus?

- ❖ Wie Mattheüs bezit, heeft **92%** van Markus al in handen...
- ❖ **Onderwijs gericht** → 5 blokken onderwijs, makkelijk te memoriseren, 3,5,7 structuur

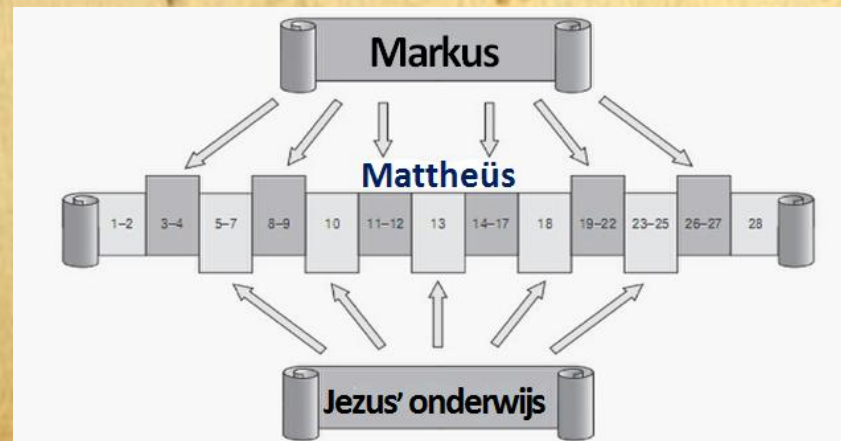
Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

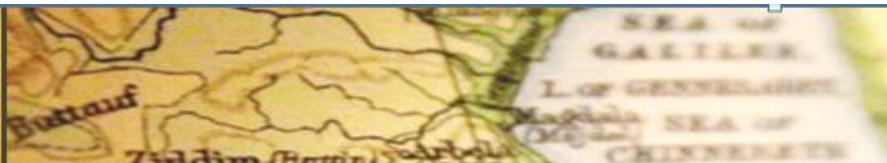
Inleidende opmerkingen

Markus, het kneusje onder de evangeliën

Waarom luisteren naar Markus?

- ❖ Wie Mattheüs bezit, heeft **92%** van Markus al in handen...
- ❖ **Onderwijs gericht** → 5 blokken onderwijs, makkelijk te memoriseren, 3,5,7 structuur
- ❖ Mattheüs heeft 30% > citaten dan Johannes, zelfs 200% > dan Markus en Lukas samen
- ❖ Opmerkelijk genoeg neemt Mattheüs wel Markus' verhaallijn over?!

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Inleidende opmerkingen

Markus, het kneusje onder de evangeliën

Waarom luisteren naar Markus?

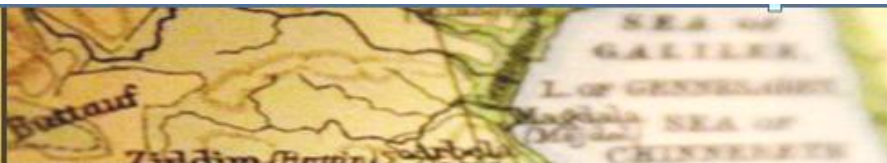
- ❖ Wie Mattheüs bezit, heeft **92%** van Markus al in handen. . .
- ❖ **Onderwijs gericht** → 5 blokken onderwijs, makkelijk te memoriseren, 3,5,7 structuur
- ❖ Mattheüs heeft 30% > citaten dan Johannes, zelfs 200% > dan Markus en Lukas samen
- ❖ Opmerkelijk genoeg neemt Mattheüs wel Markus' verhaallijn over?!
- ❖ Mattheüs, **één van de twaalf**, volgt 'Mr. Nobody' met een reden:

'En ook Ik zeg je dat jij Petrus bent, en op deze rots zal Ik mijn gemeente bouwen, en de poorten van het dodenrijk zullen haar niet overweldigen. Ik zal je de sleutels van het koninkrijk der hemelen geven, en alles wat jij zult binden op de aarde, zal gebonden zijn in de hemelen, en alles wat jij zult ontbinden op de aarde, zal ontbonden zijn in de hemelen'.

(Mt.16:18,19)

- ❖ **Jezus bevestigt persoonlijk Petrus' prioriteit onder alle apostelen** (alleen in Mattheüs!)

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Inleidende opmerkingen

Markus, het kneusje onder de evangeliën

Waarom luisteren naar Markus?

- ❖ Wie Mattheüs bezit, heeft **92%** van Markus al in handen...
- ❖ **Onderwijs gericht** → 5 blokken onderwijs, makkelijk te memoriseren, 3,5,7 structuur
- ❖ Mattheüs heeft 30% > citaten dan Johannes, zelfs 200% > dan Markus en Lukas samen
- ❖ Opmerkelijk genoeg neemt Mattheüs wel Markus' verhaallijn over?!
- ❖ Mattheüs, **één van de twaalf**, volgt 'Mr. Nobody' met een reden:

'En ook Ik zeg je dat jij Petrus bent, en op deze rots zal Ik mijn gemeente bouwen, en de poorten van het dodenrijk zullen haar niet overweldigen. Ik zal je de sleutels van het koninkrijk der hemelen geven, en alles wat jij zult binden op de aarde, zal gebonden zijn in de hemelen, en alles wat jij zult ontbinden op de aarde, zal ontbonden zijn in de hemelen.'

(Mt.16:18,19)

- ❖ **Waarom luisteren?** → Markus kent zijn 'roots' in Petrus ooggetuigenis & memoires!

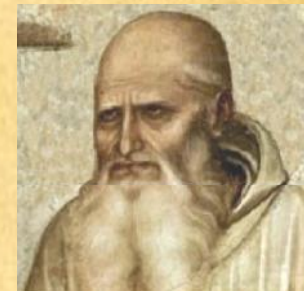

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Inleidende opmerkingen

Markus, het kneusje onder de evangeliën

Markus' bijzondere interesse voor Petrus

Papias, kerkvader in Klein-Azië, 130 na Chr.

“Toen Petrus het woord publiekelijk in Rome gepredikt had en het evangelie door de Geest had verkondigd, smeekten velen onder de talrijke aanwezigen Markus, -omdat hij Hem een lange tijd gevolgd had en zich herinnerde wat er gezegd was, - om zijn woorden op te tekenen. Markus deed dit, en gaf het Evangelie door aan hen die hem erom verzocht hadden. Toen Petrus hiervan kennis kreeg, heeft hij deze onderneming noch verhinderd noch aangemoedigd.”

(Kerkgeschiedenis van Eusebius 6.14.6-7)

Justinus de martelaar, Ireneüs, Clement van Alexandrië, Origenes tussen 150 en 200 na Chr.

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Inleidende opmerkingen

Markus, het kneusje onder de evangeliën

Markus' bijzondere interesse voor Petrus

- Het verslag van Jezus' bediening begint meteen bij Petrus' roeping (1:14,16)
- Vele (vroeg) verhaalde gebeurtenissen grijpen plaats in Petrus' thuisdorp, Kapernaum
  1. Uitsluiting in de synagoge, oprichting Petrus schoonmoeder, genezingen in de avond (1:21-34)
  2. Oprichting van de verlamde met het geopende dak (2:1-11)
  3. De huiselijke discussie wie nu de grootste is (9:33)
- Jezus' overweging om Kapernaum ineens te verlaten wordt zelfs belicht (1:35-37)
- Sterke focus op Petrus, maar geen al te fraai beeld (8:32; 9:5; 10:28; 14:27, 37, 66; 16:7)

De Petrus uit de brieven is *een ander persoon*, wat zou daarvoor de reden kunnen zijn?

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Inleidende opmerkingen

Markus, het kneusje onder de evangeliën

Markus: authenticiteit & autoriteit

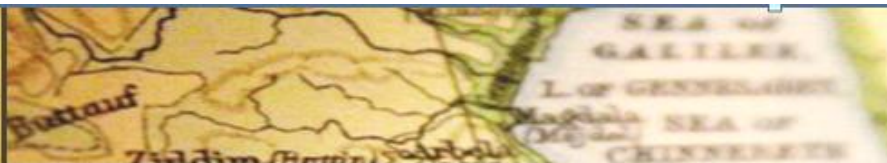
- ❖ De naam 'Markus' duikt overal op in de manuscripten & kopijen (marge, begin, midden, einde)
- ❖ Autoriteit van dit document is belangrijk wanneer 'gnostische varianten' in omloop raken
- ❖ Papias, Justinus de martelaar, Ireneüs, Clement van Alexandrië, Origines tussen 130 en 200 na Chr.

'Markus is betrouwbaar, zijn schrijven gaat terug tot op Petrus'

- ❖ Naamgeving werd pas noodzakelijk toen Mattheüs, Lukas en Johannes in de kast lagen!
- ❖ Geen historisch bewijs voor een andere naamgeving dan Markus voor dit document
- ❖ Voornamen vernoemen & gebruiken is zeldzaam en ongebruikelijk in die tijd

'En zij dwongen een voorbijganger, een zekere Simon van Cyrene die van het veld kwam, de vader van Alexander en Rufus, om zijn kruis te dragen.'

(Mk.15:21)

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Inleidende opmerkingen

Markus, het kneusje onder de evangeliën

Markus: authenticiteit & autoriteit

- ❖ De naam 'Markus' duikt overal op in de manuscripten & kopijen (marge, begin, midden, einde)
- ❖ Autoriteit van dit document is belangrijk wanneer 'gnostische varianten' in omloop raken
- ❖ Papias, Justinus de martelaar, Ireneüs, Clement van Alexandrië, Origenes tussen 130 en 200 na Chr.

'Markus is betrouwbaar, zijn schrijven gaat terug tot op Petrus'

- ❖ Naamgeving werd pas noodzakelijk toen Mattheüs, Lukas en Johannes in de kast lagen!
- ❖ Geen historisch bewijs voor een andere naamgeving dan Markus voor dit document
- ❖ Voornamen vernoemen & gebruiken is zeldzaam en ongebruikelijk in die tijd

'Groet Rufus, de uitverkorene in de Heer, en zijn moeder en de mijne.'

(Rm.16:13)

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Inleidende opmerkingen

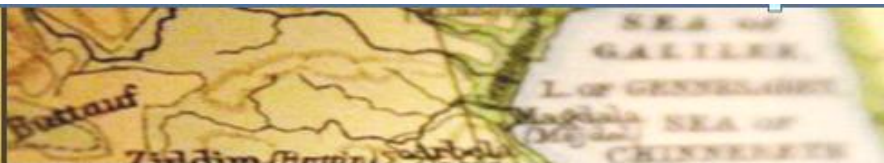
Markus, het kneusje onder de evangeliën

Markus: authenticiteit & autoriteit

- ❖ De naam 'Markus' duikt overal op in de manuscripten & kopijen (marge, begin, midden, einde)
- ❖ Autoriteit van dit document is belangrijk wanneer 'gnostische varianten' in omloop raken
- ❖ Papias, Justinus de martelaar, Ireneüs, Clement van Alexandrië, Origines tussen 130 en 200 na Chr.

'Markus is betrouwbaar, zijn schrijven gaat terug tot op Petrus'

- ❖ Naamgeving werd pas noodzakelijk toen Mattheüs, Lukas en Johannes in de kast lagen!
- ❖ Geen historisch bewijs voor een andere naamgeving dan Markus voor dit document
- ❖ Voornamen vernoemen & gebruiken is zeldzaam en ongebruikelijk in die tijd
- ❖ Gezien de impopulariteit → andere redenen voor overlevering dan louter 'inhoud'

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Inleidende opmerkingen

Markus, het kneusje onder de evangeliën

Markus: authenticiteit & autoriteit

- ❖ 'Markus'!? **zo'n veelvoorkomende naam!** *Dat kan toch iedereen zijn?*
- ❖ Ondanks hij geen grote naam is, voldoende gekend in Rome ➡ geen vergissing mogelijk
- ❖ Er is maar melding van één werkzame Markus in de vroege kerk ➡ geen uitleg nodig
- ❖ Gezien zijn minder goed rapport en relatieve onbelangrijkheid, geen goede keuze...

Wat weten we trouwens over Markus en zijn bronnen?

- ❖ Naar de traditie was Markus *geen* directe volgeling van Jezus
- ❖ Hij is de Johannes (Joods) Markus (Grieks) uit het NT *en is dus minstens 2 talig*
- ❖ Neef van de rijke Cypriotische landeigenaar Barnabas, Paulus' 1^e zendingsgenoot

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Inleidende opmerkingen

Markus, het kneusje onder de evangeliën

Markus: authenticiteit & autoriteit

- ❖ 'Markus'!? **zo'n veelvoorkomende naam!** *Dat kan toch iedereen zijn?*
- ❖ Ondanks hij geen grote naam is, voldoende gekend in Rome ➡ geen vergissing mogelijk
- ❖ Er is maar melding van één werkzame Markus in de vroege kerk ➡ geen uitleg nodig
- ❖ Gezien zijn minder goed rapport en relatieve onbelangrijkheid, geen goede keuze...

Wat weten we trouwens over Markus en zijn bronnen?

- ❖ Maakt zelf ook deel uit van een welgestelde familie
- ❖ Betrekken een belangrijke ontmoetingsplaats, eerst in Jeruzalem later in Antiochië
- ❖ Zijn moeders huis was een ontmoetingsplaats voor de vroege gelovigen in Jeruzalem

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Inleidende opmerkingen

Markus, het kneusje onder de evangeliën

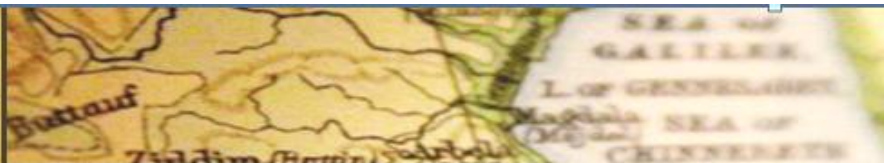
Markus: authenticiteit & autoriteit

- ❖ 'Markus'!? **zo'n veelvoorkomende naam!** *Dat kan toch iedereen zijn?*
- ❖ Ondanks hij geen grote naam is, voldoende gekend in Rome ➡ geen vergissing mogelijk
- ❖ Er is maar melding van één werkzame Markus in de vroege kerk ➡ geen uitleg nodig
- ❖ Gezien zijn minder goed rapport en relatieve onbelangrijkheid, geen goede keuze...

Wat weten we trouwens over Markus en zijn bronnen?

- ❖ Dankzij oom Barnabas vergezelt hij mee Paulus op de 1e zendingsreis (haakt wel af...)
- ❖ Wanneer Petrus later schrijft vanuit Rome beschrijft hij Markus als 'zijn zoon'
- ❖ Nauwe medewerker van Paulus tijdens zijn laatste gevangenschap te Rome

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Inleidende opmerkingen

Markus, het kneusje onder de evangeliën

Markus: authenticiteit & autoriteit

- ❖ 'Markus'!? **zo'n veelvoorkomende naam!** *Dat kan toch iedereen zijn?*
- ❖ Ondanks hij geen grote naam is, voldoende gekend in Rome ➡ geen vergissing mogelijk
- ❖ Er is maar melding van één werkzame Markus in de vroege kerk ➡ geen uitleg nodig
- ❖ Gezien zijn minder goed rapport en relatieve onbelangrijkheid, geen goede keuze...

Wat weten we trouwens over Markus en zijn bronnen?

- ❖ Johannes Markus kent dus beide werelden, heeft toegang tot 1e hand info van Petrus
- ❖ De vrouwen die het lege graf vonden waren Maria, Markus' moeders beste vriendinnen!
- ❖ Paulus kon Markus bijstaan bij de theologische betekenis van de gebeurtenissen
'alles wat van buiten in de mens gaat, ...gaat niet in zijn hart, -waardoor Hij alle spijzen rein verklaarde.'

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Inleidende opmerkingen

Markus, het kneusje onder de evangeliën

Hoe Markus lezen? - vorm en inhoud

- ❖ Het genre van Markus, **legende** - mythe of **waarheidsgetrouwe geschiedenis**?
- ❖ **We lezen zoals het er staat, het is Gods woord, het is de waarheid...**
- ❖ **Genre is cruciaal**, we bepalen het intuïtief, zelfs al beweren we van niet!
- ❖ Velen lezen 'onbewust' Genesis 1 als Westerse geschiedenis ➔ **Bijbelgetrouw?!**
- ❖ Willen we luisteren naar de tekst of zoeken we onze vooringenomenheid te bevestigen?
- ❖ 40 jaar geleden beschouwde men de evangeliën nog als een 'uniek' genre
  - A. **Antieke biografie**: naar de normen van de 1^e eeuw *niet de 21^e eeuw*
  - B. **Heilshistorie**: Jezus, de climax en vervulling van Israëls verhaal (30 cit. – 200 zp)
  - C. **Eindtijdopenbaring**: de verborgenheid rond Jezus persoon & werk

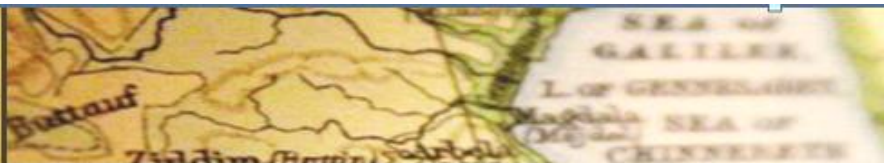
Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Inleidende opmerkingen

Markus, het kneusje onder de evangeliën

Typische kenmerken van een biografie uit de oudheid

- ❖ Een biografie uit de oudheid, *leest niet als een hedendaagse moderne biografie* (compact)
- ❖ Enkel gewijd aan befaalde staatsmannen, politici, generaals, denkers & leraars
- ❖ Bedoeling:
  1. volgelingen verder onderwijs verlenen
  2. herinnering bewaren om meer volgelingen te winnen (gerichte informatie)
  3. verdediging: lasterlijke aantijgingen weerleggen
- ❖ **Chronologie & geografie** is ondergeschikt, de herinnering & de leer is primair (denkers & leraars)
- ❖ **Selectief schrijven**: enkel de zaken die belangrijk zijn om het personage te leren kennen
- ❖ Beperkte lengte van een boekrol → *niemand verwacht dat alles verhaald wordt*
- ❖ Slechts beknopte omschrijving van: afkomst, geboorteplaats & anekdotes uit de kindertijd
- ❖ Voornaam is vooral het 1^e openbaar optreden en de daaropvolgende ontwikkelingen!

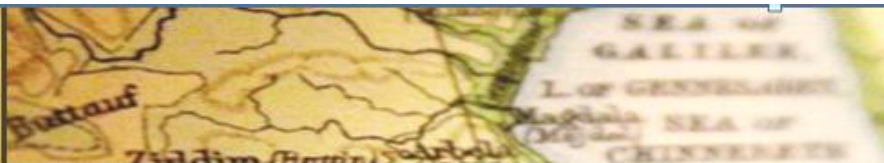
Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Inleidende opmerkingen

Markus, het kneusje onder de evangeliën

Typische kenmerken van een biografie uit de oudheid

- ❖ **Mk:** na korte inleiding i.v.m. Jezus' identiteit → publiek optreden & verdere ontwikkelingen
- ❖ Niet wat in je het hoofd omgaat, maar je woorden & daden vertellen wie je bent
- ❖ De gebeurtenissen rond de dood van het hoofdpersonage *krijgen zeer veel aandacht*
- ❖ Vaak gezien als de belangrijkste gebeurtenis, legendarische daden & tijdloos onderwijs
- ❖ **Ben je in staat om waardig te sterven?** **ontwaart je ware aard & karakter**
- ❖ Markus heeft zeer veel aandacht voor Jezus' laatste week in Jeruzalem (15 a 20% !)
- ❖ Niet zozeer de Christelijke leer maar de wijze van omgaan met de dood sprak toen aan...
- ❖ **Vorm:** doorlopend vloeiend verhaal zonder tussentitels dat overgaat van alinea tot alinea

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Inleidende opmerkingen

Markus, het kneusje onder de evangeliën

Uitzonderlijke kenmerken van Markus' biografie

- ❖ Afkomst wordt niet vermeld, Jezus' 'oorsprong' *wordt gevonden in het profetische woord!*
- ❖ Jezus' ware identiteit dient gezocht te worden in Gods *eigen 'naam' !?*
- ❖ Sterke nadruk op Jezus' machtige daden: van de boekrol (generaals & staatsmannen)
- ❖ Opmerkelijk veel aandacht voor de vijand, *geen volkeren* maar demonische machten
- ❖ Machtige daden bevestigen Jezus' deugdzaamheid & karakter (tegenstanders)
- ❖ Jezus gezegden & onderwijs zijn vooral thematisch geordend, vaak rond gebeurtenissen
- ❖ Onderstreept het opmerkelijke feit dat *de meeste mensen* Jezus helemaal niet begrijpen!
- ❖ Geldt niet *alleen voor buitenstaanders*, maar ook zijn familie, zelfs zijn nauwste volgelingen

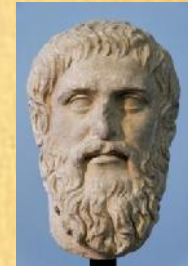

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Inleidende opmerkingen

Markus, het kneusje onder de evangeliën

Literaire kenmerken van Markus' biografie

- ❖ Markus schrijft voor iedereen, niet voor een bepaalde intellectuele elite
- ❖ Geen literair hoogstandje, eenvoudig rechttoe rechtaan taalgebruik, zwakke zinsbouw
- ❖ Geen mythe of legende → allegorie is geen optie! → **Mk**: dit heeft zich voorgedaan!
- ❖ **Hoe kwam Markus' boek over bij de gemiddelde lezer in de oudheid?**

'...men kon niet ontkomen aan de sterke indruk, dat iets zeer belangrijk voorgesteld werd met een hoger doel, krachtig benadrukt doorheen het hele boek.

De verrassende inhoud wekt een gevoel van anders-zijn, dat het geen geschiedenis is als andere geschiedenissen, geen biografie als andere biografieën. In plaats daarvan is het een ontvouwing van daden en gezegden, de lijdenstocht van een hoger wezen doorheen de antieke wereld van mensen en demonen'

(Günther Zuntz, gerenommeerd expert Grieks Romeinse literatuur)

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Inleidende opmerkingen

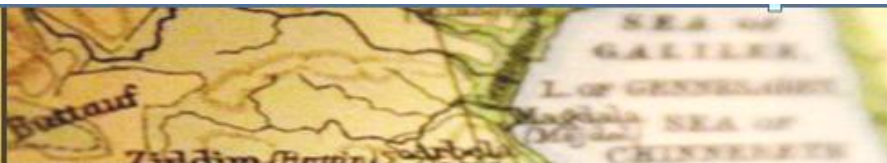
Markus, het kneusje onder de evangeliën

Literaire kenmerken van Markus' biografie

- ❖ Markus is naar zijn tijd een uitzonderlijk werk dat om een respectvolle benadering vraagt
- ❖ Als Jezus zo gewoon was, waarom zou iemand alles opgeven om Hem achterna te gaan
- ❖ **Kan en mag Jezus ons nog verrassen?** (rondtrekkende leraar – de Messias, 2e persoon Godheid)
- ❖ **Naar de joodse context van de 1e eeuw, is Jezus een wel héél vreemde verschijning**
- ❖ Geen enkele rabbi kiest zijn eigen leerlingen en raadt ze al zeker niet af om te vasten
- ❖ Welke rabbi gaat een teken verrichten om z'n macht tot zondevergeving te bevestigen?!
- ❖ Welke rabbi verkondigt nu gelijkenissen opdat de mensen hem juist niet gaan begrijpen?!
- ❖ Welke rabbi verkiest te tafelen met mensen die zeker het Koninkrijk niet zullen beërven?
- ❖ Welke rabbi haalt het in zijn hoofd om heel bewust ritueel onreine mensen aan te raken?

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

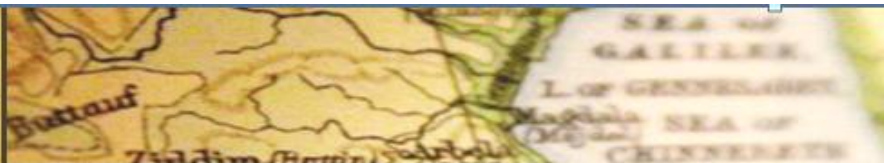
Inleidende opmerkingen

Markus, het kneusje onder de evangeliën

Literaire kenmerken van Markus' biografie

- ❖ Markus is naar zijn tijd een uitzonderlijk werk dat om een respectvolle benadering vraagt
- ❖ *Als Jezus zo gewoon was, waarom zou iemand alles opgeven om Hem achterna te gaan*
- ❖ **Kan en mag Jezus ons nog verrassen?**
- ❖ Wie noemt zich de Mensenzoon, Heer v/d sabbat?! *Alleen Jahweh is heer van de sabbat!*
- ❖ Niemand verwacht een 'Messias' die mensen geneest, *laat staan over het water loopt*
- ❖ Welke 'Messias' arrangeert er nu doelbewust zijn eigen dood?!
- ❖ Wie bedenkt het om de menu op Pesach te veranderen en de betekenis zelf in te vullen?!
- ❖ Wie durft te beweren dat zelfs de hogepriester getuige zal zijn van zijn autoriteit als ZdM?
- ❖ Al deze *ongewone zelfs absurde toestanden pleiten* voor de historische betrouwbaarheid

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Inleidende opmerkingen

Markus, het kneusje onder de evangeliën

Het grote struikelblok: Jezus' machtige daden

- ❖ Wat te doen met al die 'wonderen & mirakels' die ingaan tegen 'de wetten van de natuur'?
- ❖ In de 1^e eeuw wekken 'magische wonderen' *grote argwaan*, wijsheid & kennis is gegeerd
- ❖ Uit de periode van 200 v. Chr. tot 150 na Chr. zijn geen 'nieuwe' wonderverhalen bekend
- ❖ Joden begeren enkel de zichtbare 'tekenen' van de vroegere exodus & intocht in het land
- ❖ **Niemand** zit te wachten op een 'Messias' die genezingen & wonderen doet (*geen goed idee...*)
- ❖ Ogen & oren openen, verlamden oprichten → geestelijk begrepen in relatie tot de Torah
- ❖ **Niemand ziet uit** naar de opstanding & vernieuwing van één individu (*geen goed idee...*)
- ❖ Wie zich inliet met toverij of gebedsgenezing *trok zich het lot van verstotelingen niet aan*
- ❖ **Jezus' machtige daden** maken van het boek uit, wegcijferen is dus geen optie...

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Inleidende opmerkingen

Markus, het kneusje onder de evangeliën

Het grote struikelblok: Jezus' machtige daden

- ❖ Wat te doen met al die 'wonderen & mirakels' die ingaan tegen 'de wetten van de natuur'?
- ❖ Wetenschappelijk onverantwoord, zelfs onderwerp van hevig debat onder christenen!

Hoe kijken wij naar de regelmaat in de natuur en de zogenaamde 'natuurwetten'?

- ❖ De Bijbel schrijft onze aarde geen autonoom bestaan toe, zoals de Griekse denkwereld!
- ❖ Het fenomeen 'natuurwetten' is een Westers verzinsel om de wereld te kunnen begrijpen
- ❖ Alle zogenaamde 'wetmatigheden' zijn afgeleide conclusies na eindeloze waarneming
- ❖ Waarnemingen zijn altijd één stap verwijderd van de werkelijkheid = pseudo - kennis
- ❖ Wetenschap is een afgeleide, **niet de realiteit** die slechts 'waargenomen' wordt
- ❖ Proefondervindelijke wetenschap **moet** bijgevolg evolueren en moet bijgesteld worden

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Inleidende opmerkingen

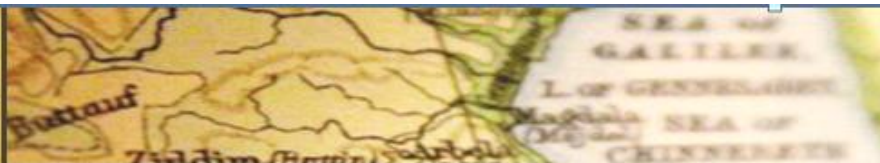
Markus, het kneusje onder de evangeliën

Het grote struikelblok: Jezus' machtige daden

- ❖ Wat te doen met al die 'wonderen & mirakels' die ingaan tegen 'de wetten van de natuur'?
- ❖ Wetenschappelijk onverantwoord, zelfs onderwerp van hevig debat onder christenen!

Hoe kijken wij naar de regelmaat in de natuur en de zogenaamde 'natuurwetten'?

- ❖ Natuurwetten beschrijven de werkelijkheid → geen voorschrift voor de werkelijkheid
- ❖ Recente waarnemingen in het heelal dwingen de wetenschap tot meer bescheidenheid
- ❖ Niets sluit uit dat een vastgestelde regelmatigheid in de natuur, plotseling kan veranderen
- ❖ Bijgevolg zijn er dus geen 'zogenaamde natuurwetten' die God zou overtreden/schenden
- ❖ God heeft orde gecreëerd uit chaos, het is Gods goede gave uit liefde voor de mens
- ❖ God heeft de schepping zo ingesteld dat zaken overwegend met regelmaat gebeuren

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Inleidende opmerkingen

Markus, het kneusje onder de evangeliën

Het grote struikelblok: Jezus' machtige daden

- ❖ Wat te doen met al die 'wonderen & mirakels' die ingaan tegen 'de wetten van de natuur'?
- ❖ Wetenschappelijk onverantwoord, zelfs onderwerp van hevig debat onder christenen!

Hoe kijken wij naar de regelmaat in de natuur en de zogenaamde 'natuurwetten'?

- ❖ Bij gelegenheid kan God, uit liefde voor ons, zaken anders dan normaal laten verlopen
- ❖ Bijvoorbeeld: indien nodig opent God zelfs de zee voor zijn volk, zodat het kan uitgaan
- ❖ De reden waarom de schepping orde & regelmaat kent is Gods liefde voor ons mensen
- ❖ Diezelfde Liefde zegt: nu ga Ik iets doen wat je niet verwacht en betonen hoe lief Ik je heb..
- ❖ Machtige daden: de manier waarop Gods diepe liefde op ongeziene wijze tot uiting komt

Gods machtige daden vloeien voort uit innige liefde & diepe bewogenheid voor zijn volk

Markus' verhaal
de nieuwe Exodus
in Jezus

